

A modul kódja:

GYÖM_9_1

A MODUL CÍME

„MESTERSÉGEM CÍMERE...”

A modul felhasználási területe: harmadik és negyedik évfolyam

KÉSZÍTETTE/készítették: TÓTH MARGIT KORNÉLIA

ISKOLA NEVE: HÁRY LÁSZLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA

A modul végleges változatának kialakításban közreműködtek (bikoriskolák szakértői):

1.2.....3.....

4.....5.....6.....

Iskola neve:

MODULTÉRKÉP

A modul kiemelt, és általános céljai:

Nemzeti önismeret, egészséges nemzettudat megalapozás; értékrendszer, társadali normák közvetítése, szocializáció; érzelmi, etikai és esztétikai nevelés

népi hagyományokhoz kapcsolódó népszokások, népi kismesterségek megismerése, ápolása, művelése, beépítése az intézmény szabadidős tevékenységébe

Tartalmi fókusz: szabadidőhöz köthető tevékenységek

Fejlesztési fókuszok: (pl matematikai-logikai, verbális- nyelvi, térbeli-vizuális)

I. Hosszú távú:

- Népünk múltjának megismerése
- Nemzeti azonosságtudat kialakítása
- Énkép, önismeret fejlesztése
- Ismerkedés a népi életformával
- Erkölcsi, esztétikai érzék fejlesztése
- Verbális kifejezőképesség fejlesztése
- Normakövetés

II. Rövid távú:

- Szövegértés fejlesztése
- Önálló feladatvégzés gyakorlása
- Hangzó és néma olvasás gyakorlása
- Együttműködő készség fejlesztése

A modul

Téma: Angyalszárnyak suhogása

kapcsolódik a következő modulokhoz	Évfolyam: alsó tagozat, elsősorban 3. és 4. évfolyam			
A megvalósításához szükséges szakmai kompetenciák	Kooperatív technikák alkalmazásában való tapasztalat Drámapedagógiai jártasság Népi hagyományok ismerete Kézműves tevékenységekben való jártasság			
1. Részmodul címe Népi mesterségek	2. Részmodul címe Szövés	3. Részmodul címe Mézesbáb készítés	4. Részmodul címe Kosárfonás	5. Részmodul címe Kirakodó vásár
Célok: Népi kismesterségek megismerése, A jelenkori mesterségek előzményeinek megismerése.	Célok: Ismerkedés a szövéshez használt természetes alapanyagokkal. Ismerkedés a népi életformával. A szövés több technikájának megismerése, egy technikával használati,	Célok: Ismerkedés a mézeskalácskészítéshez használt alapanyagokkal. Ismerkedés a népi életformával. A mézeskalácskészítés technikájának megismerése, ajándéktárgy készítése.	Célok: Ismerkedés a kosárfonáshoz használt természetes alapanyagokkal. Ismerkedés a népi életformával. A kosárfonás technikájának megismerése, használati, vagy	Célok: Ismerkedés a falusi életformához tartozó, vásár, búcsú, piac szerepével. Kirakodó vásár szervezése kézműves termékekből.

	vagy dísz tárgy készítése.		dísz tárgy készítése.	
A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szociális kompetenciák Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, empátia, csoporthoz tartozás Zenei hallás fejlesztése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szövegértés, anyanyelvi kommunikáció Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, empátia, csoporthoz tartoz Szociális kompetencia Életpálya-építési kompetencia Összefüggések felismerése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szövegértés, anyanyelvi kommunikáció Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, empátia, csoporthoz tartoz Szociális kompetencia Életpálya-építési kompetencia Összefüggések felismerése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szövegértés, anyanyelvi kommunikáció Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, empátia, csoporthoz tartoz Szociális kompetencia Életpálya-építési kompetencia Összefüggések felismerése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szövegértés, anyanyelvi kommunikáció Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, empátia, csoporthoz tartoz Szociális kompetencia Életpálya-építési kompetencia Összefüggések felismerése
Tartalmi egységek bemutatása Csoportalakítás	Tartalmi egységek bemutatása Játék - barkochba	Tartalmi egységek bemutatása Játék - barkochba	Tartalmi egységek bemutatása Játék - barkochba	Tartalmi egységek bemutatása Játék - barkochba

Mondóka ritmizálása Új tartalom feldolgozása Értékelés Előzetes feladat	Szövegfeldolgozás Pókozás Szöveg papírtányéron Használati, illetve dísz tárgyak készítése	Szövegfeldolgozás Mézeskalácskészítés – formázás, díszítés	Szövegfeldolgozás Kosárfonás papírból Ajándékkosár készítése	
Részmodul időkerete 1 óra	Részmodul időkerete 3 óra	Részmodul időkerete: 3 óra	Részmodul időkerete: 3 óra	Részmodul időkerete: 2 óra
A modul összóraszám: 12 óra				

A MODULHOZ KAPCSOLÓDÓ ÁLTALÁNOS ISMERETEK:

- Hagyományőrzés

„Az idők válsága erre a csodálatos gazdagságú magyar néprajzi alakulatra egyre több és több iszapot rak le. Mielőtt egészen elborítaná, igyekeznünk kell, hogy bejárjuk, hogy megismerjük, hogy felkutassuk és megmentünk ereiklyéit a jövő számára. Jelentősége tárgyi és szellemi megújulásunk szempontjából kiszámíthatatlan.”¹

A népmesék, népdalok, mondókák, találós kérdések és nép gyermekjátékok, már a kisgyermekkorban megjelennek a családban, később pedig az intézményes nevelés, az óvoda és az általános iskola kiemelten nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a népköltészet remekeivel megismerkedjen minden magyar gyermek.

A tárgyi néprajz elemei is megjelennek a kézműves foglalkozásokon, technika, illetve rajz órákon, de jóval kisebb időkeretben.

Fontosnak tartom, hogy a gyermekek a népköltészeti alkotásokban szerplő használati és dísz tárgyakkal, azok anyagával, és az azokat készítő mesteremberek tevékenységével megismerkedjenek. erre elsősorban a szabadidős foglalkozások, fakultatív programok keretében van lehetőség.

- Mesterkedés

„A műveltség kezdetleges fokán az ember, akár csupán állattenyésztő, akár állattartó és földművelő egyben, a gazdálkodáshoz és a háztartáshoz szükséges minden holmiját – házanépe segítségével – saját maga készíti. A hajléktól az ivóedényig, bútort, szerszámot, ruhát stb., mindent a maga és övéinek ügyessége és szorgalma teremti ki. A háznép, helyesebben az ősi ház- és vagyonközösség tehát nemcsak, hogy nyersanyagot termel, hanem azt a maga használatára fel is dolgozza, azaz termelő, gyáros s fogyasztó egyben s így valósággal önálló, önmagát mindennel ellátó,

¹ Bátky Zsigmond-Györffy István-Viski Károly: A magyarság néprajza (1943.) I. 12. o.

másra nem szoruló kis gazdasági egységet alkot. A közösség minden egyes tagjának megvan a napi munkán felül a maga – nem és kor, hajlam, s ügyesség szerint megszabott – külön feladata, melyet elvégezni tartozik. A közösségnek ezt a saját szükségleteihez mért, önmagát ellátó tevékenységét házimunkának nevezzük. ha e tevékenység nagyobb méreteket ölt s a közösség szükségletén felül is készít egyes, főként művészi jellegű, csereberére alkalmas cikket, akkor háziipar a neve. Idővel a közösségből egyesek rendszerint kiválnak, a termeléssel felhagynak s csak a mások termelte nyersanyagot dolgozzák fel természetben való ellenszolgáltatás fejében megbízóik számára, ez a kézművesség. A fejlődés végső foka, hogy a kézműves pénzen vásárolja a nyers anyagot s ugyancsak pénzért árusítja a belőle készített holmit. Ezt a tevékenységet iparos mesterségnek, a kenyerüket ilyen módon kereső embereket pedig mesterembereknek, iparosoknak nevezzük.

Az ipar fejlődésének e négy alapfokozata, az egyes iparágakon belül, többé – kevésbé biztos formákban ma is föllelhető falusi társadalmunkban. A kendert például a parasztság sok helyt még ma is maga termeli, fonja, szövi s a kész szőtttest is maga készíti el ruhának. a munkának tehát egyetlen szakaszában se m vesz igénybe idegen segítséget. Annyit termel a kenderből, amennyiben saját háztartásában szüksége van. Ez még tisztára házimunka. Vannak azután vidékek, amelyek a maguk szükségleténél több kendert termelnek s a fölösleget vászonnak megszöve, vagy varrottasnak kihímezve otthon, vagy piacon értékesítik. ez már háziipar.²

² Bátky Zsigmond-Györffy István-Viski Károly: A magyarság néprajza (1943.) I. 305. o.

MODULLEÍRÁS

Tartalmi egységek bemutatása:

1. Részmodul

1.1. Előzetes szervezési feladat:

Irányított csoportalakítás képek segítségével (5 perc)
5 fős csoportok.

Keressétek meg azt a képet, amelyen a neveteket találjátok, majd keressetek magatoknak társakat, akinél a nálatok levő képhez hasonló kép van! 1.sz. melléklet	
Helyezkedjetek el egy asztalnál és beszéljétek meg, mi a közös a nálatok levő képekben!	Házak Bútorok Népviséletek- ruhák
Legyen a neve a csoportnak annak a mesterembernek az elnevezése, aki a képeken látható tárgyakat készíti! beszéljétek meg a csoportban, hogy mi lehet a mester elnevezése?	1. Csoport kőműves 2. Csoport asztalos 3. Csoport szabó
Milyen anyagokkal dolgoznak ezek a mesteremberek? Beszéljétek meg a csoportban, és	tégla fa textília - ruhaanyag
Miből készül a tégla? Milyen fából készítenek bútorokat? Miből készülhet textília?	agyag akác, tölgy, fenyő gyapjú, len, kender, gyapot

1.2. RÁHANGOLÓDÁS

(10 perc)

Az asztalon lévő borítékban levő lapokon mondókákat olvashattok.	csizmadia kovács
--	---------------------

(5 db, Egy csoportnak egy, két csoportnak kettő-kettő Olvassátok el, és húzzátok alá a mondókákban az ott található mesteremberek elnevezését, illetve, amennyiben nem szerepel a szövegben az elnevezés	pék molnár
Mit készítenek a mondókákban szereplő mesteremberek?	kézműves csizmákat készít és javít; elsősorban patkókat és vasalásokat készítő fémfeldolgozó mesterember; sütőipari termékeket állít elő; a kenyérnekvaló gabonát (búza) őrli a vízimalomban;
Készüljetek fel a mondókák, hangoztató ritmusos olvasására!	

1.2.1. Mondókák

Jákobnak volt hat fia, mind a hat **csizmadia**. CSIZMADIA
Simi, Samu, Sámuel, Dini, Dani, Dániel. Mondóka ritmizálása

Hallod-e te kis **kovács**, mit kopog a kalapács? KOVÁCS
Hallod-e te kis kovács, mit kopog a kalapács?
Azt kopogja, kipp-re-kopp, csengős csikót patkolok.
Azt kopogja, kipp-re-kopp, csengős csikót patkolok.

Hallod-e te kis kovács, mit dohog a kalapács?
Hallod-e te kis kovács, mit dohog a kalapács?
Azt dohogja, döndeleg, ekevasat élezek,
ekevasat élezek, mert a tavasz közeleg.

Kipp-kopp, kalapács,
 Kicsi **kovács**, mit csinálsz?
 Sárga lovat patkolok,
 Aranyszeggel szegelek,
 Uccu, pajtás, kapj fel rája,
 Úgyis, te vagy a gazdája!

KOVÁCS

Szita, szita, sűrű szita, ma szitálok, holnap sütök,
 neked egy kis cipót sütök, megvajazom, megszírozom,
 és a cipót neked adom.

PÉK

Az én apám vízimolnár.

VÍZIMOLNÁR

Mit őröl a vízimolnár?

*(a következő sorokat lassan kell mondani és a kezünkkel
 őrlő mozdulatokat kell csinálni)*

Ő-röl

bú-zát,

őröl

ár-pát,

ő-röl

rozsot is,

*(a következő sorokat gyorsan kell mondani és a kezünkkel
 őrlő mozdulatokat kell továbbra is csinálni)*

kukoricát, kukoricát

kukoricát

1.2.2. Gyűjtőmunka

(5 perc)

Gyűjtsetek csoportonként 10 olyan mesterség nevet, amikor a mesterember sajátkezűleg,	
---	--

különbéle kézi szerszámokkal, kisgépekkel, kézzelfogható tárgyat készít! Segítségként elolvashatjátok a 2. sz borítékban lévő lapon a kézművesség szó meghatározását!	
Olvassátok fel a gyűjtött szavakat! Az első csoport olvassa fel az összeset, a többiek csak azokat, ami még nem hangzott el!	

Kézművességnek nevezzük az emberi erővel és kézi szerszámaival – a természetes eredetű alapanyagokon – végzett formaátalakító tevékenységet, és kézműves-terméknek az így létrehozott termékeket. A termék lehet félkész- vagy késztermék. A meghatározás ugyan emberi erőt említ, de a mai korban elfogadható ha a „gépi erő” használatával kibővítjük a fenti gondolatot, mert pl. a fúrás, esztergályozás stb. munkaműveleteket a kézműves ma már főként elektromos energiával hajtott gépekkel végzi. Ugyanakkor ebbe a kibővített meghatározásba beletartozhat tágabb értelemben pl. az egyes agyag-, porcelán-, üveg- és zománc alapanyagú készítmények előmelegítése, kiégetése is, - illetve az üveg- és fémöntéshez szükséges elektromos kemence használata is.³

³ <http://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%A9zm%C5%B1vesség>

1.3. Új tartalom feldolgozása

(40 perc)

1.3.1. Népi mesterségek megismerése, megismertetése

1.3.1.1. Szókereső

T	K	M	T	B	O	G	N	Á	R	K	M	L
I	O	A	T	Í	B	F	M	Z	H	A	É	Ű
L	S	J	A	F	E	A	Ű	R	U	R	Z	M
É	Á	U	K	A	D	Z	Í	M	K	T	E	K
P	R	K	Á	C	S	E	Z	I	T	M	S	A
Ü	F	É	C	T	M	K	E	N	J	O	K	Á
S	O	Á	S	Í	V	A	R	G	A	K	A	T
R	N	B	G	M	O	S	R	U	I	C	L	K
E	Ó	H	J	Á	L	É	M	O	L	N	Á	R
Z	D	Z	K	R	É	Ő	P	S	Z	Ű	C	S
G	F	M	É	S	Z	É	G	E	T	Ő	S	É
F	K	E	R	É	K	G	Y	Á	R	T	O	P
S	E	F	N	A	E	R	M	K	L	O	S	Á

Keressétek meg a betűrácsban az elrejtett 12 mesterség megnevezését!

Írjátok egy-egy szókarttyára a mesterségek nevét, és állítsátok betűrendbe a szavakat!

ács, bognár, fazekas, kerékgyártó, kosárfonó, mészségező, mézeskalácsos, molnár, szűcs, takács, tímár, varga

1.3.1.2.Szómagyarázat

A betűrendbe állított szavakból 5-5 kerül mindhárom csoportnak, a következők szerint! Olvassa fel a csoport képviselője a szókétyákön lévő szavakat!	Kőműves csoport: ács, bognár, fazekas, kerékgyártó Asztalos csoport: kosárfonó, mészsegető, mézeskalácsos, molnár, Szabó csoport: szűcs, takács, tímár, varga
A 3. számú borítékban lévő lapokon a mesterségek szómagyarázatát olvashatjátok! Keressétek meg a hozzátok tartozó 5 mesterség szómagyarázatát! Húzzátok alá a szövegben, hogy mivel foglalkozik, illetve mit készít a mesterember! Majd készüljétek fel a hangoztató olvasásra!	
Olyan szakképzett mesterember, aki ácsmesterséggel foglalkozik, bővebben: a fa megmunkálásával az építkezések körében, valamint régebben a bútorok, nyílászárók és más fából készült berendezések elkészítésével.	
Szekérgyártó, kerekes vagy kerekék készítésével foglalkozó kisipari kézműves.	
A fazekasság égetett agyagból használati tárgyak, elsősorban edények előállításával foglalkozó ősi mesterség. A fazekas mestert tájnyelven gelencsérnek vagy gerencsérnek vagy gölöncsérnek is nevezik.	
Szekerek, kocsik, szánok fa alkatrészeit készítő kisiparos.	
A fa megmunkálásának egyik legősibb szerkezeti formája. Mindennapi	

munkához használható kosarakat (gyümölcsös, kenyeres, stb.) készít. Története a legrégibb időig nyúlik vissza és valamilyen formában – az alapanyagtól függően – szinte minden népnél előfordul.
A termésállapotban kifejtett kalciumtartalmú kövek kiégetésével foglalkozó szakember, aki a mészégetéshez szükséges berendezésekről, anyagokról gondoskodik, majd a kész meszet értékesíti. A mészégetéssel foglalkozók népi neve <i>meszes</i> , egyben így nevezik a meszet értékesítő szekeres árust is.
Olyan mézes sütemény készítése, mely változatos alakjával és díszítésével sokféle jelképet jeleníthet meg. Készítése komoly hagyományokkal rendelkezik, eredetileg az isteneknek felajánlott ajándék, majd emberek közötti ajándék szerepét töltötte be.
Az étkezésünkhöz szükséges magvak – kézi vagy természetes forrású erővel, újabban villanyárammal hajtott motorok segítségével történő – összezúzását, vagyis őrlését végzi az erre a célra szolgáló külön épületben, a malomban.
Eltérően a tímároktól és a vargáktól szőrös bőrök kikészítésével és feldolgozásával foglalkoznak. Míg a szűcsök a bőrt a rajta levő szőr miatt dolgozták fel, addig a vargák, tímárok a szőrt eltávolították.
Hagyományos népi mesterség, vászonkészítő szövőmester
A bőrt, nyersbőrt kikészítő mesterember régies neve. Bőrök kikészítésével, cserzésével foglalkozik.
Egyszerűbb lábbeli készítésével foglalkozó iparos.

1.3.1.3. Puzzle

A 4. számú borítékban egy kép darabjait találjátok. Puzzle szerűen rakjátok össze! Mit ábrázol a kép?	Kőműves csoport: szóttas Asztalos csoport: mézeskalács Szabó csoport: kosár
Az előző feladatban megismert	takács

mesteremberek közül ki készíthette a képeken látható tárgyakat?	mézeskalácsos kosárfonó
---	----------------------------

Ti is mesteremberek lesztek, szőni fogtok, mézeskalácsbábót készítenek és kosarat fontok az elkövetkező foglalkozásokon.

Előzetes feladat:

A következő alkalomra kérlek, hozzatok otthonról különféle szőtteket, amelyek akár használati, akár dísz tárgyként találhatók meg otthonotokban, szűkebb környezetekben! Kérlek benneteket, hogy ne mutassátok meg társaitoknak az általatok hozott tárgyat!	
--	--

1.4. ÉRTÉKELÉS

(5 perc)

- a csoportok munkájának értékelése
 - Mindenki részt vállalt a feladatok elvégzésében?
 - Mindenki olyan feladatot vállalt, kapott, amit szívesen végzett?
- csoporttagok munkájának értékelése
 - Hogyan érezté magad a foglalkozás során?
 - Érdekesnek tartottad a feladatokat?
 - Mit vársz a következő foglalkozástól?

2. Részmodul - szöveg

2.1. Csoportalakítás

(5 perc)

Az előző foglalkozáson csoportokban dolgoztatok,	
Csoportalakítás színek alapján: A tanulóknak (15 főnek) véletlenszerűen szétosztok 5 kék, 5	

zöld, 5 sárga papírt. Az azonos színű papírral rendelkező diákok fognak egy csoportot alkotni."	
---	--

Amíg a tanulók elhelyezkednek az asztaloknál zenehallgatás:

http://www.youtube.com/watch?v=kxPD_nCr7z8&list=PLCE7985F5BDA95F3A&index=18

2.2. Ráhangolódás

(35 perc)

2.2.1. Játék – barkochba

Előzőleg megkértelek benneteket, hogy az otthonról hozott szövött tárgyakat hagyjátok a táskában! (Minden gyerek, aki hozott tárgyat, a foglalkozás előtt megmutatja azt a pedagógusnak.)	pl.:törülköző, abrosz, terítő, konyharuha, lepedő, ágyruha, stb.
Csoporton belül mutassátok meg egymásnak a tárgyakat és valasszon ki a csoport egyet, amelynek megnevezését a másik két csoportnak ki kell találni! Készüljetek fel kérdésekkel a játékra (papírra jegyezzétek le a kérdéseket)!	pl.: Használati tárgy? Dísz tárgy? A konyhában, a hálósobában, a fürdőszobában használjuk? stb.

2.2.2. Szövegfeldolgozás

A borítékban minden csoport egy lapon a szövegről szóló szöveget (bekezdésekre tagolva, feldarabolva, megszámozva) talál és hozzá egy feladatlapot! Minden csoporttagg húzzon egy cédulát, néma értő olvasással	
--	--

olvassa el a rajta levő szöveget, legalább háromszor! Olvasás után közösen válaszoljatok a kérdésekre!	
---	--

Szövés

A fonás és a szövés eredete a történelem előtti idők homályába vész. Jórészt a természeti népek szokásainak megfigyeléseiből levonható feltevésekre vagyunk utalva. Az embereknek bizonyosan nagyon régi idő óta szükségük volt mindennemű szalagokra, kötelekre, zsinórokra, vagy fonalakra: a vadásznak az íjához, a halásznak a hálójához, a földművesnek az igásállatok járomba fogásához. Valószínű, hogy szívós fűszálakat használtak először erre a célra; mint ahogy láthatjuk még mai nap is készítenek ezekből íjakat és hurkokat.

A szövetek készítése valószínűleg későbbi kor találmánya. Az első feljegyzéseket a textiliparról a kínaiaknál találjuk. A kínai birodalom legrégibb emlékei szerint kr.e. 3000-ik évben foglalkozott már selyemhernyó tenyésztéssel. E tevékenység volt az alapja a későbbi színes és magas színvonalú kínai „selyemiparnak”. A selyemiparral egykorú, sőt talán korábbi eredetű a gyapjú és az állati szőrök feldolgozása fonalakká, szövetekké. Valószínű, hogy a zsidók Egyiptomban ismerték meg a gyapjúsövetet.

A szövés egyik legismertebb alapanyaga a len. A len őshazája valószínűleg Egyiptom. Az összes ókori írók egyetértenek abban, hogy őket illeti az elsőség a len feldolgozásában. Durvább lenből vitorlavásznat, a köteleket, finomabb lenből különböző ruhaszöveteket készítettek.

A szövés másik igen fontos alapanyaga a pamut. A pamuttermesztés és a pamutipar őshazája valószínűleg India. Indiából a pamutipar először Elő-Ázsiába, majd Iránba, Arábiába és Egyiptomba terjedt. Kelet felé csak nagyon lassan terjedhetett a pamutipar. Azonban a pamutcserje vadon nő a trópusi vidékeken és így más népek is rájöhettek a pamut feldolgozására.

A szövőszék alig ment át lényeges változáson az évszázadok alatt. Az egész haladás az volt, hogy a széknek olyan állványt adtak, melyben

kényelmesen lehetett ülni és hogy a lánc lefejtéséről és a kész szövet felcsavarásáról gondoskodtak. A XVIII. század második fele a textilipar történetében korszakalkotónak nevezhető. Egész sora támadt a feltalálóknak, akik az eddigi fáradságos kézi munkát gépmunkává fejlesztették és ezzel alapján vetették a modern gyáriparnak.⁴

Minden csoport ellenőrizze a megoldott feladatlapot és csoport szóvivője olvassa fel a kérdéseket és a válaszokat! A másik két csoport figyelmesen halgassa és szükség esetén korrigáljon!	
Milyen dolgokra volt szükségük az embereknek nagyon régi idők óta?	Szalagokra, kötelekre, zsinórokra, vagy fonalakra: a vadásznak az íjához, a halásznak a hálójához, a földművesnek az ígásállatok járomba fogásához
Milyen anyagot használtak valószínűleg először a tárgyak elkészítéséhez?	Szívós fűszálakat
Mely nép emlékeiben jelenik meg a selyemhernyó tenyésztése?	Kínaiaknál
Milyen alapanyagokat dolgoztak fel szövétté a selyemmel egyidőben, vagy az előtt?	Gyapjú és az állati szőrök
Melyika szövés egyik legismertebb alapanyaga?	A len

⁴ http://bukmsk.hu/oktatas_anyagok/diszitomunka/a_szvs_rgen_s_ma.html

Mit készítettek az Egyiptomika lenből,	Vitorlavásznat, kötelet, ruhaszövetet
Melyika szövés másik fontos alapanyaga?	Pamut
Mi a pamutipar őshazája a szöveg szerint?	India
Melyik időszak nevezhető korszakalkotónak a textilipar történetében?	XVIII. század
Kik fejlesztették afáradtságos kézi munkát gépmunkává?	Feltalálók

2.3. Új tartalom feldolgozása

(130 perc)

A hagyományőrző napon már volt aki közületek látott szövést, illetve maga is részt vett a munkában. Milyen eszközzel szőttetek ezen alkalmakkor?	Szövőkeret, szövőszék.
Milyen anyagból készült a szövőkeret, illetve a szövőszék?	Fából.
A mai foglalkozáson szintén fogunk szőni. Két szövési technika elsajátítására lesz lehetőség. Egyik a pókozás, másik a szövés papírtányérra. Úgy gondolom ezzel kedvet kaphattok a szövéshez, és ezen technikákkal otthon szabadidőtökben is tudtok	

foglalkozni.	
Maradatok csoportokban, de a pókozásnál minden tanuló egyénileg dolgozik. Akiknek esetleg könnyebben megy a munka, tudnak segíteni a másoknak, illetve, ha nem elég a két kéz, besegíthettek egymásnak.	

2.3.1. Pókozás

Anyagszükséglet:	Tanulónként: 2 db hurkapálca 2 X 2 dkg vastagabb fonal	Költség 1 tanulóra: 800 Ft (vásárlás helyett azonban össze lehet gyűjteni maradék fonalakat!)
Eszközsükséglet.	olló ceruza vonalzó	rendelkezésre áll minden tanulónál

Mintadarabok bemutatása.

A munka lépései, tanári bemutatás:

1. Az egyik hurkapálcán a vonalzó segítségével ceruzával bejelöljük a felező vonalat, majd ugyanígy a másikon is.
2. Egymásra keresztbefektetjük a két hurkapálcát, olymódon, hogy a középvonalaknál derékszögben metsszék egymást.
3. A fonalból levágunk egy 20 cm-es darabot és keresztezve összekötjük a két hurkapálcát, úgy, hogy stabilan álljanak.
4. Kézbe vesszük a kis gombolyagunk végét, rákötjük a kereszteződésre és az általam mutatott mozdulatokkal elkezdjük a szövést.

5. Ügyeljenek arra, hogy a fonal feszes legyen és, hogy a következő sor pontosan illeszkedjen az elsőhöz.
6. kb. 8 - 10 cm oldalú négyzetet készítsenek, majd kössétek el az egyik hurkapálcán a fonal végét!
7. Vágjátok le a felesleges hurkapálcát, a fonaltól 1 cm-e (nehogy lebomoljon).

Milyen tárgyakat lehet ilyen technikával készíteni?	Dísz tárgyakat
Gyűjtsetek ötleteket, hogy milyen dísz tárgyakat!	pl.: Falidísz, Síkbáb

2.3.2. Szövés papírtányéron⁵⁶

Anyagszükséglet:	Tanulónként: 1 db 28 cm átmérőjű papírtányér 2 X 2 dkg vastagabb fonal	Költség 1 tanulóra: 800 Ft (vásárlás helyett azonban össze lehet gyűjteni maradék fonalakat!)
Eszközsükséglet.	olló ceruza vonalzó körző műanyag kávékeverő	rendelkezésre áll minden tanulónál a technika csomagban, illetve tolltartóban
Tanári előkészítés: A papírtányéroknak a közepét minden tanuló esetében a pedagógus bejelöli, illetve a tányér szélén 15 mm-enként jelet rajzol a körvonalra		

Mintadarabok bemutatása.

⁵ <http://www.lessonswithlaughter.com/2012/03/paper-plate-weaving-step-by-step.html>,

⁶ <http://krokotak.com/2011/07/stan-ot-hartiena-tchiniyka-i-barkalka-za-kafe/>

A munka lépései, tanári bemutatás (képekkel illusztrálva-mellékletben):

1. A papírtányér közepébe szúrjuk a körzőt és a papírtányér szélétől számított 16 mm-re kinyitjuk és kört rajzolunk
2. A körzőt kinyitjuk 15 mm-re, majd az általunk rajzolt körvonalra egy jelet rajzolunk, ahonnan a 15 mm-es körzőnyílással jelzővonalakat helyezünk el
3. A két körvonalon látható jeleket cikk-cakk alakban vonalzóval összekötjük
4. A rajzolt cikk-cakk vonal mentén a háromszögeket kivágjuk
5. A felvetőszálhoz az egyik színű gombolyagot kézbe fogjuk és átlósan átvetjük a papírtányéron, majd a hátlap közepén megcsomózzuk.
Ezt követően a cikk-cakkokon az óramutató járásával ellenkezően átlósan átvetjük, amíg körbe nem érünk, majd hátul megcsomózzuk.
6. Fogjuk az eltérő színű fonalgombolyagot és levágunk belőle egy 50 cm-es darabot.
7. A levágott fonaldarabot hozzákötjük a felvetés közepéhez, alulra igazítjuk a csomót.
8. A fonal végét befűzzük a kávékeverő szélesebb végén található nyílásba (amelyet szükség szerint nagyobbíthatunk).
9. A keverővel felváltva vezetjük alul-felül a fonalat, a felvetőszálakon, ügyelve arra, hogy egymás mellett maradjanak a felvetőszálak, a felvetés sorrendjében, illetve ügyeljünk a vezetőszál feszességére.
10. amennyiben elfogy a fonal hozzákötünk egy következő darabot, ügyelve arra, hogy a csomó alulra kerüljön.
11. Ezt mindaddig folytatjuk, amíg a kívánt méretet el nem érjük, illetve ügyeljünk arra, hogy a felvetőszálból maradjon elegendő a csomózásra. A vezetőszálat a végén hozzákötjük az egyik felvetőszálhoz, úgy, hogy a csomó ismételten alulra kerüljön.

12. Végül a felvetőszálakat levágjuk a papírtányérról és az egymás mellett levőket összekötjük.

2.3.3. Használati, illetve dísz tárgyak készítése

Milyen tárgyakat lehet ilyen technikával készíteni?	Dísz tárgyakat, használati tárgyakat
Gyűjtsetek ötleteket, hogy milyen dísz tárgyakat!	poháralátét, kis terítő, edényfogó, kispárna, pénztárca stb

2.4. ÉRTÉKELÉS

(10 perc)

- a csoportok munkájának értékelése
 - Mindenki részt vállalt a feladatok elvégzésében?
- csoporttagok munkájának értékelése
 - Pontosság, rendezett tiszta munka.
 - Az asztal, a környezet rendje.
 - Ízléses, dekoratív munkadarab készült-e?
 - Hogyan érezted magad a foglalkozás során?
 - Érdekesnek tartottad a feladatokat?
 - Mit vársz a következő foglalkozástól?

Előzetes feladat:

A következő alkalomra kérlek, hozzatok otthonról különféle mézeskalácsból készült figurákat! Kérlek benneteket, hogy ne mutassátok meg társaitoknak az általatok hozott tárgyat a foglalkozás előtt!	
--	--

3. Részmodul – mézeskalács készítés

3.1. Csoportalakítás

(5 perc)

Az előző foglalkozáson csoportokban dolgoztatok, most is így fogunk.	
Álljatok sorba magasság szerint és számokat mondok 1-2-3. Az 1 ill.2, valamint 3-as számú tanulók alkotnak egy csoportot	

Amíg a tanulók elhelyezkednek az asztaloknál: zenehallgatás⁷

3.2. Ráhangelődés

(35 perc)

3.2.1. Játék – barkochba

Előzőleg megkértelek benneteket, hogy az otthonról hozott mézeskalács figurákat hagyjátok a táskában! (Minden gyerek, aki hozott tárgyat, a foglalkozás előtt megmutatja azt a pedagógusnak.)	pl.: szív, huszár, szaloncukor, mézeskalács házikó, angyal, harang stb.
Csoporton belül mutassátok meg egymásnak a tárgyakat és valasszon ki a csoport egyet, amelynek megnevezését a másik két csoportnak ki kell találni! Készüljete fel kérdésekkel a játékra (papírra jegyezzétek le a kérdéseket)!	pl.: Milyen alkalmora készülhetett? karácsony, anyák napja, esküvő, eljegyzés stb

3.2.2. Szövegfeldolgozás

⁷ <http://www.zeneszoveg.hu/dalszoveg/26883/sebo-ferenc/csimpilimpi-hova-mesz-zeneszoveg.html>

A borítékban minden csoport a mézeskalács készítéséről szóló szöveget (bekezdésekre tagolva, feldarabolva, megszámozva) talál és hozzá egy feladatlapot! Minden csoporttagg húzzon egy cédulát (egy bekezdést ketten is megkapják), néma értő olvasással olvassa el a rajta levő szöveget, legalább háromszor! Olvasás után közösen válaszoljatok a kérdésekre!	
--	--

A mézeskalács története⁸

A méz az első természetes édesítőszer amit az emberiség megismert és süteményeihez felhasználta.

A Thébában feltárt 3500 éves sírokban a túlvilági „nagy útra” szánt datolyával ízesített, jól konzervált mézeskalácsokat találtak. III. Ramses idejében (i.e.1175) sírrajz ábrázolja, hogy a süteményekhez mézet keverték. Az u.n. görög sütemény lisztből, mézből, tejből, sajtból készült.

A római birodalomban sok mézeskalácsot készítettek és fogyasztottak. Mogyoróval, dióval ízesítették. Ismert a Lucullusi lakoma is ahol sok mézes készítményt találtak fel. Vergilius híres eposzában az „Aeneisban” az alvilági folyót a Styxet őrző Cerberust is gyümölcsös mézeskaláccsal bírták jobb belátásra. A mai Franciaország területén is a rómaiak honosították meg a méz használatát. Aquincumban is találtak mézeskalács formákat, amiket ma múzeumok őriznek.

⁸ http://mezesmazas.hu/category/oktato_anyagok/

Az ősi germán törzseknél az áldozati állat helyett az azt formázó mézeskalácsot áldoztak az isteneiknek.

A mézeskalács mai formájában is őrzi a régi hagyományokat. Gyakran ajándékoztak különféle feliratú és alakú mézeseket, amelyekkel kifejezték az ajándékozó érzelmeit, gondolatait is.

A mézeskalács volt gyakorlatilag a dísz torta elődje.

A mézeskalács díszítése lehet gazdag népművészeti ihletésű, de gyakran csak az alak főbb vonalait követi a zsinór díszítés.

Minden csoport ellenőrizze a megoldott feladatlapot és csoport szóvivője olvassa fel a kérdéseket és a válaszokat! A másik két csoport figyelmesen halgassa és szükség esetén korigáljon! (A második bekezdést kétszer tesszük be a borítékba, hogy mind az öt gyereknek kerüljön egy-egy bekezdés.)	
Mi az első természetes édesítőszer?	Méz
Mivel édesítették a Thébában feltárt sírokban lévő mézeskalácsokat?	Datolya
Mivel ízesítették a római birodalom idején a mézeskalácsot?	Mogyoróval, dióval.
Hol őrzik az Aquincumban talált mézeskalácsokat?	Múzeumban.
Az ősi germán törzseknél az	Az áldozati állatot formázó

áldozati állat helyett mit áldoztak?	mézeskalácsot.
Mit fejeztek ki a különféle alakú és feliratú mézesekkel?	Az ajándékozó érzelmeit, gondolatait
Minek az elődje volt a mézeskalács?	A dísz torta elődje volt.
Mit fejeztek ki a különféle alakú és feliratú mézesekkel?	Az ajándékozó érzelmeit, gondolatait

3.3. Új tartalom feldolgozása

(130 perc)

Az óvodában, otthon és a hagyományörző napon biztosan többen készítettetek mézeskalácsot? Mit gondoltok milyen anyagokra van szükség az elkészítéshez?	Méz, margarin, tojás, cukor, liszt, fahéj, szegfűszeg, szalakáli, liszt. A díszítéshez porcukor, tojásfehérje, ételfesték.
Maradjatok csoportokban, de a kiszúrásnál és a díszítésnél minden tanuló egyénileg dolgozik. Akiknek esetleg könnyebben megy a munka, tud segíteni a másoknak.	

3.3.1. Mézeskalács készítés

Anyagszükséglet:	15 tanulóra: méz margarin, tojás, cukor, liszt, fahéj, szegfűszeg,	Költség 15 tanulóra:
------------------	---	----------------------

	szalakáli, liszt. színező anyagok, magvak – tökmag, napraforgó mag, mazsola, dió, lenmag	
Eszközsükséglet.	tűzhely, három tepsi, sütőpapír, kenőecset, kis tálka a tojásfehérje felveréséhez, mérleg, egy kisebb tál a melegítéshez, egy műanyag tál, fakanál, habverő, nyújtófa és nyújtólap, különbéle formázók, műanyag zacskó,	rendelkezésre áll minden tanulónál

Mintadarabok bemutatása.

A recept:⁹

25 dkg mézet és 5 dkg margarint meglangyosítok és homogénre összekeverem.

Másik edényben 4 egész tojást, 10 dkg porcukrot keverek össze, és hozzáteszem a mézes-margarinos elegyhez.

Ezután jönnek a por alakú hozzávalók: egy evőkanál fahéjat, 1 teáskanál őrölt szegfűszeget, ha van, késhegynyi mézes fűszerkeveréket és 2 dkg

⁹ <http://mezesmazas.hu/a-keszites-titkai/recept-ahogy-en-csinalom-teszta/>

szalalkálit habverővel jól összekeverek és beleöntöm a langyos mézes alapba. Újból összedolgozom. (Más puffasztót is használhatsz, erről itt írtam).

Kézzel belegyúrok 70 dkg sima lisztet. Nagyon jól kidolgozom, majd nylonzacskóba rakom és szobahőmérsékleten 24 órát pihentetem. Többet pihenhet, de kevesebbet nem.

Zsemlényi gombócot kiveszek belőle, kinyújtom 4-5 mm vékonyra, kiszúrókkal formázom. Egy sütőlemezre lehetőleg azonos nagyságú figurákat rakok, hogy egyszerre süljenek.

A sütit előmelegítem 180-200 fokos (ha lehet) elektromos sütőben 5-6 perc alatt mogyoróbarnára sütöm. Tetejét közvetlen a sütés előtt, hogy fényes legyen, kávétejszínnel megkenem. Ha ezt a műveletet elfelejtettem, akkor a kivétel után még forrón felvert egész tojással kenem át.

Csak másnap kezdem el díszíteni.

Díszítő cukormáz mézeskalácshoz:

Egy tojásfehérjét habbá verek, majd annyi átszitált porcukrot (kb. 15-20 dkg) rakok hozzá, hogy sűrű anyagot kapjak. A sűrűsége akkor jó, ha jó sűrű tejföl-szerű. A habverőt kiemelve nem szabad, hogy folyjon vagy csöpögjön; az a jó, ha megáll a keverőn.

Kis nylonzacskóba rakom, a sarkát átlósan levágom, (kb. fél mm-re) és mint az írókéval, úgy rajzolok vele. A mázat természetes anyagokkal (kakaó, nescafe, szentjánoskenyér-por) színezem.

Minden csoport asztalán a 2. számú borítékban található a mézeskalács receptjét. Olvassátok el és húzzátok alá a szövegben, hogy milyen és milyen mennyiségű hozzávalókra lesz szükségünk!	25 dkg méz 5 dkg margarin, 4 tojás, 10 dkg porcukor, 1 evőkanál fahéj, 1 teáskanál szegfűszeg,
--	---

	2 dkg szalakáli, 70 dkg liszt.
A 3. számú borítékban a cukormáz receptjét olvashatjátok! Húzzátok alá a szövegben, hogy milyen és milyen mennyiségű hozzávalókra lesz szükségünk!	1 tojásfehérje kb. 15 – 20 dkg porcukor természetes színezőanyagok
A recepteket elolvasva, gyűjtsétek össze, szerintetek milyen konyhai eszközökre lesz szükség ahhoz, hogy elkészítsük a mézeskalácsot!	tűzhely, tepsi, kenőecset, egy műanyag tál, fakanál, habverő, nyújtófa és nyújtólap, különbféle formázók, műanyag zacskó,

A munka lépései, tanári bemutatás:

1. Kimérjük a tésztához szükséges anyagokat.
2. A mézet és a margarint egy műanyag tálban meglangyosítjuk a mikrohullámú sütőben.
3. Egy másik tálban összekeverjük az egész tojásokat és a porcukrot, majd hozzáöntjük a mézes keverékhez.
4. Ezt követően a fahéjat, a szegfűszeget és a szalakálit összekeverjük, és hozzáadjuk a tálban lévő masszához és jól összevegyítjük.
5. Kézzel belegyúrjuk a lisztet. Jól kidolgozzuk és műanyag zacskóba téve 24 órát pihentetjük.
6. A zacskóból kiveszünk zsemle nagyságú darabot és 4-5 mm vékonyra nyújtjuk. Majd különféle formájú kiszúrókkal formázzuk.

7. Előmelegített sütőben mogyoróbarnára sütöm, de sütés előtt kávétejszínnel átkenem, hogy fényes legyen a sülés után.
8. Amennyiben magvakkal akarom díszíteni, sütés előtt kidíszítem.
9. Cukormázzal a kihűlt formákat díszítem.
10. A cukormázhoz a tojásfehérjét kikeverem a pocukorral, amíg sűrű tejfölszerű nem lesz.
11. Egy nylonzacskó sarkát kivágom, megtöltöm a cukormázzal és díszítem a kihűlt formákat.

Milyen formákat lehet ilyen technikával készíteni?	harang, szív, tojás, fenyőfa, angyal, házikó, templom stb.
Gyűjtsetek ötleteket, hogy milyen alkalomra készíthető mézeskalács?!	karácsony, anyák napja, húsvét stb.

3.4. ÉRTÉKELÉS

(10 perc)

- a csoportok munkájának értékelése
 - Mindenki részt vállalt a feladatok elvégzésében?
- csoporttagok munkájának értékelése
 - Pontosság, rendezett tiszta munka.
 - Az asztal, a környezet rendje.
 - Ízléses, dekoratív munkadarab készült-e?
 - Hogyan érezted magad a foglalkozás során?
 - Érdekesnek tartottad a feladatokat?
 - Mit vársz a következő foglalkozástól?

Előzetes feladat:

A következő alkalomra kérlek, hozzatok otthonról különféle kosarakat, kosárfonási technikával	
---	--

készült tárgyakat! Kérlek benneteket, hogy ne mutassátok meg társaitoknak az általatok hozott tárgyat a foglalkozás előtt!	
--	--

4. Részmodul – kosárfonás

4.1. Csoportalakítás

(5 perc)

Az előző foglalkozáson csoportokban dolgoztatok, most is így fogunk.	
Álljatok sorba a születési időtök szerint. január 1. az első és így tovább.	Három 5 fős csoportot alakítunk.

Amíg a tanulók elhelyezkednek az asztaloknál: zenehallgatás

4.2. Ráhangolódás

(35 perc)

4.2.1. Játék – barkochba

Előzőleg megkértelek benneteket, hogy az otthonról hozott különféle kosarakat hagyjátok a táskában! (Minden gyerek, aki hozott tárgyat, a foglalkozás előtt megmutatja azt a pedagógusnak.)	pl.: kenyérkosár, újságtartó, szalvétatartó, tálca,
Csoporton belül mutassátok meg egymásnak a tárgyakat és valasszon ki a csoport egyet, amelynek megnevezését a másik két csoportnak ki kell találni! Készüljete fel kérdésekkel a játékra (papírra jegyezzétek le a kérdéseket)!	pl.: Dísz tárgy? használati tárgy? A konyhában, használjuk? stb

--	--

4.2.2. Szövegfeldolgozás

A borítékban minden csoport a kosárfonásról szóló szöveget (bekezdésekre tagolva, feldarabolva, megszámozva) talál és hozzá egy feladatlapot! Minden csoporttag húzzon egy cédulát, néma értő olvasással olvassa el a rajta levő szöveget, legalább háromszor! Olvasás után közösen válaszoljatok a kérdésekre!	
--	--

Kosárfonás¹⁰

A kosárfonás nyersanyaga a fűzfa családhoz tartozó egy éves hajtás: selyem, vörös, szürke, fehér fűzfa. A nemesített fajtákat kapálni, permetezni, gondozni kell. Ezekből is sokfajta van: ridzsida, kender. A vesszőt ősszel szedik le ezt követi a főzés, hámozás majd szárasztás után osztályozás, áztatás aztán a fonás. A főzött vessző a héjától kapja a színét, fajonként változik a szín általában piros. A fehér színű vesszőt kora tavasszal vagy júliusban a vegetálás időszakában vágják és azonnal hámozódik, majd szárasztás. Ennek a vesszőnek a színe fehér.

Kosarak bútorok, dísz tárgyak készítéséhez egyszerű szerszámok szükségesek: metszőolló, kés hegyes szula (ár), kalapács, hasító, gyalu – amellyel a hasított vesszőt lehet vékonyítani, vessző hántó vas, és deszkából készült egyszerű munkapad. A kosárfonás szépsége abban

¹⁰ <https://sites.google.com/site/agasbogas/fuzfavesszo>

rejlík, hogy önállóan mindent el tudok készíteni a nyersanyagtól egészen a késztermékig, semmi gép vagy villany energia igénybevétele nélkül.

A kosárfonás a fa megmunkálásának egyik szerkezeti formája. Története a legrégibb időkig nyúlik vissza. A fa könnyen megmunkálható anyag, ezért az ember már az ősidőkben fából készítette, eszközeinek, használati tárgyainak egy részét. A kosárfonás legrégibb történetére, a régészet derített fényt. Az ásatások során olyan agyagedények kerültek felszínre, amelyeken vízszintes és függőleges irányban rövidebb- hosszabb rovátkák vannak pontosan olyanok, mint egy fonott kosár nyomai.

A fazekaskorong feltalálása előtt az égetett anyagedényeket úgy készítették, hogy előbb megfelelő alakú kosarat fontak, ezt körül tapasztották agyaggal, tűzbe tették és kiégették. A fonott kosár elégett, nyomai pedig az agyagedényben maradtak.

A kosárfonás tanítómestere a fészekrakó madárvilág lehetett. Az időszámításunk előtti kortól egészen a XVI. századig inkább csak régészeti leletek utalnak a fonott tárgyak készítésére. Írásos forrásaink között az ókorra vonatkozólag van egy becses feljegyzésünk. A rómaiak idejében egy Plinius nevű botanikus ezeket írta: A fűz termesztése jövedelmezőbb, mint az olajfa termesztés.

Nyilvánvaló, hogy a fűz termesztését a kosárfonó ipar fejlődése tette szükségessé és jövedelmezővé. Ebben az időben tehát a kosárfonás már virágzó kézműipar lehetett, és a fűz keresett kereskedelmi cikk. A folyók szabályozásáig a mocsár és árterületek természetes otthont biztosítottak a vadon termő, szinte erdőséget alkotó füzeseknek. A vadon termő füzesek bőséges nyersanyagot biztosítottak a hazai kosárfonás számára és egyéb gazdasági célokra. A magyar kosárfonás tehát, mint házi ipar évszázados múltra tekint vissza.

A kosárfonás alapanyaga a fűzvessző, nemesített fajtája az amerikai fűzvessző. Az alapanyag két változatban kerül feldolgozásra: tárgyak készítése, forma alakítása.

Minden csoport ellenőrizze a megoldott feladatlapot és csoport szóvivője olvassa fel a kérdéseket és a válaszokat! A másik két csoport figyelmesen halgassa és szükség esetén korrigáljon!	
Mi a kosárfonás nyersanyaga?	A fűzfa családhoz tartozó egy éves hajtás.
Mikor szedik le a vesszőt?	Ősszel.
Milyen szerszámok szükségesek a tárgyak készítéséhez?	Metszőolló, kés hegyes szula (ár), kalapács, hasító, gyalu, vessző hántó vas, munkapad.
Miért készítette az ember már az ősidőkben fából, eszközeinek, használati tárgyainak egy részét?	A fa könnyen megmunkálható anyag.
Milyen mintát találtak a régészek az ásatások során talált agyagedényeken,	Vízszintes és függőleges irányban rövidebb- hosszabb rovátkák vannak pontosan olyanok, mint egy fonott kosár nyomai.
Hogyan készítették a fazekaskorong feltalálása előtt az égetett agyagedényeket?	Előbb megfelelő alakú kosarat fontak, ezt körül tapasztották agyaggal, tűzbe tették és kiégették. A fonott kosár elégett, nyomai pedig az agyagedényben maradtak.

Milyen területek biztosítottak természetes otthont a vadon termő fűzeseknek, a folyók szabályozásáig?	A mocsár és árterületek.
Hogy nevezik a fűzfa nemesített fajtáját?	Az amerikai fűzvessző.

4.3. Új tartalom feldolgozása

(130 perc)

A hagyományőrző napon biztosan többen készítettetek kosarat? Mit gondoltok milyen anyagokra van szükség az elkészítéshez?	
Maradjatok csoportokban, de a kiszúrásnál és a díszítésnél minden tanuló egyénileg dolgozik. Akiknek esetleg könnyebben megy a munka, tud segíteni a másiknak.	

4.3.1. Kosárfonás papírból¹¹

Anyagszükséglet:	1 tanulóra	
Eszközszükséglet.		

Mintadarab bemutatása.

A papírkosár készítése végső soron két nagy lépésből áll, elsőként magát a papírvesszőt kell elkészíteni, utána jöhet a fonás.

A papírvessző készítésének lépései, tanári bemutatás:

¹¹ http://szinesotletek.blog.hu/2012/09/19/kosarfonas_papirbol

1. "Csúnya" újságpapírból vagy színes magazinból is dolgozhattok, ami épp rendelkezésre áll. Első lépésben vágjátok fel 7 cm széles csíkokra.
2. Ezután tekerjétek fel a hurkapálcára. Lényeges, hogy átlósan tekerjétek, ami viszont nem látszik, de fontos, hogy jó szoros legyen. A végét (de akár a feltekerés közben is néhány pontot) papírragasztóval fixáljátok. Ezután a hurkapálcát ki lehet húzni a csőből.
3. A csíkokat toldani lehet, az egyik csík vékonyabb, beragasztózott végét toljátok egy másik csík vastagabb végébe.
4. A kész csöveket akrilfestékkel is lekenhetitek, egységes, szép külsőt ad és erősebbé is teszi az alapanyagot.

A papírfonás lépései, tanári bemutatás:

5. Először is kell készíteni egy erős alapot. A papírcsövek két vastag és erős kartonalap (triplex karton) közé kerüljenek. A kartonalapokat érdemes bevonni egyszínű papírral (pl. merített papír), így szebb és erősebb is lesz. Minden oldalra páros számú csövet ragasszatok (esetünkben 6-6 db), ezek lesznek a hagyományos kosárfonásból ismert peddigsínek, a negyedik oldalra kerülő hat cső közül az utolsó lesz egyúttal a fonószál, így ezt a sarokhoz ragasszatok (lásd a képet). Végül ragasszatok fel a vastag kartonból készült fedőlapot is.
6. Most már csak maga a fonás van hátra, ez nem különbözik semmiben a klasszikus kosárfonástól. A sínek között oda-vissza (azaz előtte és mögötte) vezessétek a szálát. A szálát a feljebb ismertetett módszerrel toldjátok, ha elfogy. Ismételjétek a kívánt magasság eléréséig.
7. Az eldolgozáskor a sínekből megmaradt részeket vágjátok le, csak egy kis részt hagyjatok meg, amivel szépen lezárható lesz

a felső sor. A levágott részt ragasztózzátok be, majd egy fogvájó segítségével vezessétek vissza az első sor alá. Amíg megköt a ragasztó, érdemes csipesszel rögzíteni.

8. A kész kosarat fényes vagy matt akrillakkal átkenhetjük, egyfelől védi a munkát, másrészt meg még jobban megerősíti.

Milyen kosarakat lehet ilyen technikával készíteni?	Pl.: ajándékkosár, virágkosár, gyümölcsöskosár stb.
Gyűjtsetek ötleteket, hogy milyen alkalomra készíthető páírfonással készült kosár?!	Pl.: karácsony, húsvét, anyák napja, születésnap stb.

4.4. ÉRTÉKEKÉLÉS

(10 perc)

- a csoportok munkájának értékelése
 - Mindenki részt vállalt a feladatok elvégzésében?
- csoporttagok munkájának értékelése
 - Pontosság, rendezett tiszta munka.
 - Az asztal, a környezet rendje.
 - Ízléses, dekoratív munkadarab készült-e?
 - Hogyan éreztet magad a foglalkozás során?
 - Érdekesnek tartottad a feladatokat?
 - Mit vársz a következő foglalkozástól?

Előzetes feladat:

A következő alkalomra kérek benneteket, hogy gyűjtsetek újságokból olyan képeket amelyek vásárt, piacot, búcsúi forgatagot ábrázolnak. Mesterkedtünk az elmúlt időszakban így a következő foglalkozáson kirakodó vásárt	
---	--

tartunk, amelyre meghívjuk a napköziseket is!	
--	--

5. Részmodul – kirakodóvásár

5.1. Csoportalakítás

(10 perc)

Az eddigi foglalkozásokon csoportokban dolgoztatok, most is eszerint fogunk tevékenykedni ⁴	
Emlékezzetek az első foglalkozásunkra, amikor a hasonló tartalmú képek alapján kerültetek csoportokb. most hasonlóan ahhoz szintén mesterségek megnevezése lesz a csoport neve. Az elmúlt foglalkozásokon voltak takácsok, kosárfonók és mézesbábosok. 5-5 szókértára ráírtam különféle anyagokat, eszközöket, amelyek egy-egy mesterséghez kapcsolódnak. Kérem, hogy mindannyian húzzatok egyet és keressétek meg a mestertársaitokat!	Takács: gyapjú, szövőszék, olló, pamut, szövőkeret, Mézesbábos: méz, nyújtófa, tojás, liszt, tál, Kosárfonó: fűzfavessző, metszőolló, hegyes ár, vessző hántó vas, munkapad

Amíg a tanulók elhelyezkednek az asztaloknál: zenehallgatás

5.2. Ráhangolódás

(35 perc)

5.2.1. Játék – Ki vagyok én?

Ki vagyok én? (Barchoba) ¹² A minden gyerek hátára egy papírcetlit ragasztok, amelyen egy mesterség elnevezése áll. Ezután egyszerre elindultok, egymásnak	kosárfonó, mézeskalácsos, takács, bográn, kerékgártó, molnár, szűcs, kovács, kőműves, ács, asztalos,
--	--

¹² http://www.drkovacs-deg.sulinet.hu/hefop/Szakmai_anyagok/jatekok-gyujt.htm

kérdéseket tesztek föl (személyenként egyet), s a válaszokat meghallgatva ki kell találnotok, hogy milyen szó van a hátatokra ragasztva.	
--	--

5.2.2. Mondókák, versek vásárról:13

Kivetíték három versikét. Mindegyik a vásárról szól. De csak a magánhangzókat mutatom meg. Találjátok ki és mondjátok el a verseket ⁴ Aki kitalálta az elsőt, másodikat, harmadikat, jelezze!	
--	--

Dolgozzatok legények, holnap lesz a vásár,
kifizetlek benneteket, ha eljön a császár.

Én elmentem a vásárba, félpénzzel.
Tyúkot vettem a vásárban félpénzen.
Tyúkom mondja: kitrákotty
Kárikittyom, édes tyúkom, mégis van egy fél pénzem.
Én elmentem a vásárba, félpénzzel.
Lovat vettem a vásárban, félpénzen.
Lovam mondja: nyihaha.
Tyúkom mondja: kitrákotty
Kárikittyom édes tyúkom mégis van egy fél pénzem.
Én elmentem a vásárba, félpénzzel.
Ludat vettem a vásárban, félpénzen.
Ludam mondja: gi-gá-gá.

¹³ <http://kolyokvar.eu/mondokagyjtemenyuenk>

Lovam mondja: nyihaha.

Tyúkom mondja: kitrákotty

Kárikittyom édes tyúkom mégis van egy fél pénzem.

Én elmentem a vásárba, félpénzzel.

disznót vettem a vásárban, félpénzen.

Disznó mondja: rőf-rőf-rőf.

Ludam mondja: gi-gá-gá.

Lovam mondja: nyihaha.

Tyúkom mondja: kitrákotty

Kárikittyom édes tyúkom mégis van egy fél pénzem.

Én elmentem a vásárba, félpénzzel.

legényt vettem a vásárban, félpénzen.

Legény mondja: angyalom.

Kárikittyom édes tyúkom elfogyott a fél pénzem.

Debrecenbe kéne menni, pulykakakast kéne venni,
vigyázz kocsis lyukas a kas kihullik a pulykakakas.

5.2.3. Szövegfeldolgozás

A borítékban minden csoport a talál egy szöveget, most minden csoport más szöveget kapott és hozzá egy feladatlapot! Minden csoporttag húzzon egy cédulát, a csoport egyik tagja hangzó olvasással olvassa el a rajta levő szöveget! Olvasás után közösen válaszoljatok a kérdésekre!	
--	--

Piac¹⁴

A piac az olasz piazza, „tér” átvétele, és eredeti jelentése is azt mutatja, hogy a város főterén viszonylag gyakran, esetleg hetenként tartott kisebb árusításról van szó. Ilyenek már a középkorban is lehettek, és erre utalnak azok a város- és falunevek, melyek a hét valamelyik hétköznapijából származnak: Tardoskedd, Csíkszereda, Csütörtökhely, Péntekfalú, Szombathely stb.

Piacot mezővárosokban a hét csaknem minden munkanapján tartottak, nagyobb helyeken akár a város különböző pontjain, egyszerre többet is. Itt is, éppen úgy, mint a piactartási joggal rendelkező falvakban, egy meghatározott napon tartják a fő piacot, mégpedig a legtöbb helyen egészen a legutóbbi időig a település valami központi helyén.

Az ilyen hetipiacokra a településről vagy a közvetlen környékről aprójószágot, zöldséget, gyümölcsöt, kisebb mennyiségben gabonát, lisztet, szalonnát és más élelmiszereket hoztak fel. Ezeket az állandó árusok, a kofák kecskelábú asztalokon árulták, míg az alkalmi árusok csak a földről kínálták portékájukat. A helyi fazekas, bognár és más kézműves is kipakolt ilyenkor. A hetente többször ismétlődő piacokon állandóbb jellegű bódékat is emeltek, melyekben már kereskedők ruhaneműeket, bazári dolgokat is árultak.

Minden csoport ellenőrizze a megoldott feladatlapot és csoport szóvivője olvassa fel a kérdéseket és a válaszokat! A másik két csoport figyelmesen halgassa!	
Milyen szóból származik a piac elnevezés?	A Piazza – tér olasz szóból.

¹⁴ <http://mek.oszk.hu/02700/02789/html/34.html>

Mely város és falunevek utalnak arra, hogy a hét melyik napján tartottak piacot,	Tardoskedd, Csíkszereda, Csütörtökhely, Péntekfalu, Szombathely
Milyen időközönként tartottak a nagyobb mezővárosokban piacot?	A hét csknem minden munkanapján.
Milyen árukat hoztak a településekről, vagy a környékről a piacra?	Aprójószágot, zöldséget, gyümölcsöt, kisebb mennyiségben gabonát, lisztet, szalonnát és más élelmiszereket
Mit árultak az állandóbb jellegű bódékban?	Ruhaneműeket, bazári dolgokat.

Vásár

A vásár honfoglalás előtti iráni jövevényszó, mely ugyancsak gyakran előfordul a magyar helységnevekben: Kézdivásárhely, Marosvásárhely, Hódmezővásárhely, Asszonyvására, Martonvásár stb. A vásár szóból származik a magyar vasárnap, mely lényegében a vásár napját jelöli. Az országos vásárok másik két elnevezése annak két jellegzetességét emeli ki: a sokadalom azt bizonyítja, hogy ezeken nagy területről nagyon sok ember gyűlt össze; a szabadság arra utal, hogy itt az árusítás, vétel a mindennapi árusításnál kötetlenebb formában történhetett.

A legjelesebb, legnagyobb vásárok, országos vásárok rendszerint olyan területeken alakultak ki, ahol különböző jellegű nagytájak, vidékek találkoztak, így az Alföld és a hegyvidék érintkezésénél. Itt is elsősorban azokban a mezővárosokban, melyek jelentős iparral rendelkeztek, így vált híressé a debreceni, a gyulai, a szatmári, nagyváradi vásár, mely nemcsak egész országrészeket mozgatott meg, hanem nagy távolságból, nemegyszer külföldről is jöttek szekérrel a kézművesek és árusok.

A vásáros helyek általában négy vásárt tartottak. Ezek minden évben lehetőleg ugyanarra a napra estek. Ezt a helyi körülmények befolyásolták,

de régen a város védőszentjének napja nem maradhatott ki közülük. Lényegében azonban a vásárok a gazdasági élet rendjéhez alkalmazkodtak. Az év folyamán kiemelkedő vásározási időszakok alakultak ki: egy tavaszi időszak, április-május hónap, amikor elsősorban a jószág cserél gazdát, mielőtt azt a legelőre hajtánák. Június vége, július eleje lényegében az aratásra történő felkészülés időszaka, az ehhez szükséges dolgokat szerezték be. Szeptember és október a termelvények, állatok eladása, vásárlása a teletetés előtt. A téli ruhaneműek beszerzésére december első felében került sor. A felsoroltak közül a legnagyobb jelentőségűek mennyiségben is a tavaszi vásárok.

A kirakodó vásárok helyét a település vezetői jelölték ki, és az árusoktól pénzt szedtek. Régebben érkezésük sorrendjében foglalhatták el a jobb helyeket, de már az utóbbi századokban az azonos kézművesek, árusok egy helyre települtek, ami a vásárlást, az árak összehasonlítását nagyon megkönnyítette. Itt a sorrendet vagy sorshúzás útján, vagy a régi mód szerint az érkezés sorrendjében egymás között állapították meg.

Mely magyar helységnevekben található meg a vásár szó?	Kézdivásárhely, Marosvásárhely, Hódmezővásárhely, Asszonyvására, Martonvásár
Mi az országos vásárok másik két elnevezése,	Sokadalom, szabadság.
Hol alakultak ki a legnagyobb országos vásárok?	Olyan területeken alakultak ki, ahol különböző jellegű nagytájak, vidékek találkoztak
Mely vásárok váltak híressé?	A debreceni, a gyulai, a szatmári, nagyvárad
Mikor tartottak a vásáros helyek vásárokat?	Április-május hónap; június vége, július eleje; szeptember és október; december első felében;

Búcsú

A búcsú ótörök származású magyar szó, már az átadó nyelvben „felmentés, bűnbocsánat” jelentést is magába foglalt, mely a középkortól kezdve a magyarban „búcsújárás, vallási ünnep” jelentéssel egészült ki. Ilyen formában alakította ki azt a katolikus egyház, bűnbocsánatot hirdetve a résztvevőknek, de sok esetben kereszténység előtti vonásokat is felfedezhetünk benne.

Egy-egy falu búcsúja a templom szentjének névnapjához kötődött ezek az összejövetelek még több világi elemet foglaltak magukba. Idegenek rendszerint csak a szomszédos falvakból jöttek, mert ez a mai napig elsősorban a falu ünnepe, melyre igyekeznek azok is hazajönni, akik más faluba, esetleg más országrészbe származtak el innen. A családok és a falu egész közössége találkozik ezeken az összejöveteleken.

A búcsúhoz, hagyományosan kirakodóvásár kapcsolódik ahol általában a mézeskalácsosok, kosárfonók, fazekasok és különféle dísz tárgykészítők árulják portékáikat.

Milyen származású szó a búcsú magyar szó?	Ótörök.
Milyen jelentést foglalt magában az átadó nyelvben?	Felmentés, bűnbocsánat.
Milyen naphoz kötődött egy-egy falu búcsúja?	A templom szentjének névnapjához?
Mi kapcsolódik a búcsúhoz?	Kirakodóvásár.
Milyen mesteremberek árulták ekkor portékáikat?	A mézeskalácsosok, kosárfonók, fazekasok és különféle dísz tárgykészítők.

5.3. Új tartalom feldolgozása

(60 perc)

Mindannyian jártatok már piacon, vásárban és búcsúi kirakodóvásáron, ahol, mint az előzőekben hallottuk mesteremberek árulták sajátkezűleg készített portékáikat. Most az lesz a feladatotok, hogy kirakodóvásáron adjátok el Ti is az általatok készített szőtteseket, mézeskalácsbábokat éskosarakat.	
Mielőtt azonban megkezdődik a vásár, fel kell készülnötök: • készítsetek a mesterségeket jelző cégért • írjatok mondatokat, esetleg versikét, amellyel ajánljátok a portékát • rendezzétek el az asztalon a portékákat tetszetősen, úgy hogy a vásárlók szeme megakadjon rajta!	

5.3.1. Cégér tervezése, rajzolása

Anyagszükséglet:	1 csoportra vonatkoztatva rajzlap	
Eszközsükséglet.	színes ceruzák, filctollak, olló	

Képek bemutatása – cégérek (melléklet)

5.3.2. Az árut méltató mondatok, esetleg vers írása

Alkossatok néhány olyan mondatot, amelyekkel az általatok készült „mestermunkákat” ajánlanátok a vásárlóknak! Majd rendezzék be az asztalon az árusítóhelyet!	
--	--

Mondókák:¹⁵

Harap utca három alatt, megnyílt a kutyatár,
síppal dobbal megnyitotta Kutyafülű Aladár,
kutyatár, kutyatár, Kutyafülű Aladár.

20 forintért tarka kutya, tízért fehér kutya jár,
törzsvevőknek 5 forintért kapható a kutya már.
Kutyatár, kutyatár, Kutyafülű Aladár.

"Olcsó az alma,
itt van halomba,
aki veszi, meg is eszi,
olcsó az alma!

Kis trombitát vegyenek,
pirosat, fehérét,
lilát, sárgát, kéket!
Mézesbábot vegyenek,
tükrös szívet, szépet!"¹⁶

¹⁵ <http://kolyokvar.eu/mondokagyjtemenyuenk>

¹⁶ <https://www.facebook.com/boloriababamama/posts/400667149997970>

Kezdődjön a vásár!

5.4. ÉRTÉKEKÉLÉS

(15 perc)

- a csoportok munkájának értékelése
 - Mindenki részt vállalt a feladatok elvégzésében?
- csoporttagok munkájának értékelése
 - Pontosság, rendezett tiszta munka.
 - Az asztal, a környezet rendje.
 - Ízléses, dekoratív munka készült-e?
 - Hogyan éreztél magad a foglalkozás során?
 - Érdekesnek tartottad a feladatokat?
 - Milyen népi mesterséget szeretnél még megismerni?

Felhasznált irodalom:

Bátky Zsigmond-Györffy István-Viski Károly: A magyarság néprajza
(1943.) I. 305. o.

Magyar néprajzi lexikon

<http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/>

<http://kiskavicsok.hu/hirek/page/2/>

<http://www.gyerekdal.hu/dal/enekeljunk-enekeljunk-guzsalyasba-merre-menjunk>

<http://kolyokvar.eu/mondokagyjtemenyuenk>

<https://www.facebook.com/boloriababamama/posts/400667149997970>

<http://mek.oszk.hu/02700/02789/html/34.html>

<http://mondtakvolt.blog.hu/2010/11/24/guzsalyash>

<http://konyv.city.hu/szabadido-hobbi/szoves-kereten-szadfan-karmantyufan/>

<http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/1-802.html>

<http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/4-396.html>

<http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/5-207.html>

<http://szinesotletek.blog.hu/2013/07/18/papirfonas>

http://szinesotletek.blog.hu/2012/09/19/kosarfonas_papirbol

http://szakoca.blog.hu/2011/05/08/kosarfonas_papirbol_lepesrol_lepesre

<http://mezesmazas.hu/a-keszites-titkai/mini-video-tanfolyam/>

<http://galgoczimaria.mindenkilapja.hu/html/18960282/render/mezeskalacs-eredete>

<http://www.mezgamezes.hu/mezeskalacsossagrol.htm>

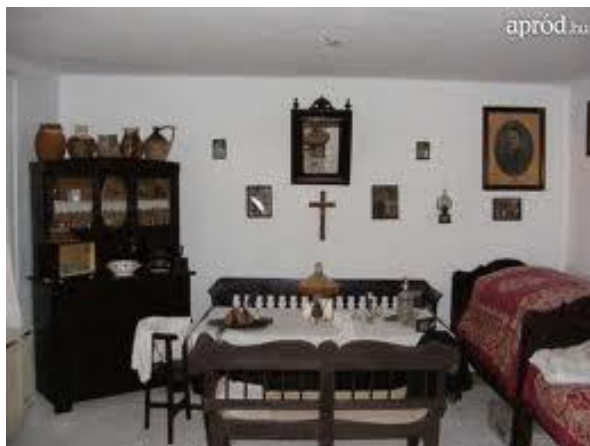
MELLÉKETEK

1. Részmodul

Kőműves

Asztalos

Szabó

2000. évi kiállítás.

SZÓKERESŐ

T	K	M	T	B	O	G	N	Á	R	K	M	L
I	O	A	T	Í	B	F	M	Z	H	A	É	Ű
L	S	J	A	F	E	A	Ű	R	U	R	Z	M
É	Á	U	K	A	D	Z	Í	M	K	T	E	K
P	R	K	Á	C	S	E	Z	I	T	M	S	A
Ü	F	É	C	T	M	K	E	N	J	O	K	Á
S	O	Á	S	Í	V	A	R	G	A	K	A	T
R	N	B	G	M	O	S	R	U	I	C	L	K
E	Ó	H	J	Á	L	É	M	O	L	N	Á	R
Z	D	Z	K	R	É	Ő	P	S	Z	Ű	C	S
G	F	M	É	S	Z	É	G	E	T	Ő	S	É
F	K	E	R	É	K	G	Y	Á	R	T	O	P
S	E	F	N	A	E	R	M	K	L	O	S	Á

SZÓMAGYARÁZAT

- Ács:** Az ács olyan szakképzett mesterember, aki ácsmesterséggel foglalkozik, bővebben: a fa megmunkálásával az **építkezések** körében, valamint régebben a **bútorok, nyílászárók** és más fából készült berendezések elkészítésével.
- Bognár:** A bognár **szekérgyártó, kerekes** vagy **kerekek készítésével** foglalkozó kisipari kézműves.
- Fazekas:** A fazekasság égetett agyagból használati tárgyak, elsősorban **edények előállításával** foglalkozó ősi mesterség. A fazekas mestert tájnyelven gelencsérnek vagy gerencsérnek vagy gölöncsérnek is nevezik.
- Kerékgyártó:** **Szekerek, kocsik, szánok fa alkatrészeit** készítő kisiparos.
- Kosárfonó:** A kosárfonás a fa megmunkálásának egyik legősibb szerkezeti formája. A kosárfonó a mindennapi **munkához használható kosarakat** (gyümölcsös, kenyeres, stb.) **készít**. Története a legrégibb időkig nyúlik vissza és valamilyen formában – az alapanyagtól függően – szinte minden népnél előfordul.
- Mészégető:** A termésállapotban kifejtett kalciumtartalmú **kövek kiégetésével foglalkozó szakember**, aki a mészégetéshez szükséges berendezésekről, anyagokról gondoskodik, majd a kész **meszet értékesíti**. A mészégetéssel foglalkozók népi neve *meszes*, egyben így nevezik a meszet értékesítő szekeres árust is.
- Mézeskalácsos:** Mézeskalács, azaz olyan **mézes** sütemény készítése, mely változatos alakjával és díszítésével sokféle jelképet jeleníthet meg. Készítése komoly hagyományokkal rendelkezik, eredetileg az isteneknek felajánlott ajándék, majd emberek közötti ajándék szerepét töltötte be.

- Molnár:** A molnár mesterség az **étkezésünkhöz szükséges** magvak – kézi vagy természetes forrású erővel, újabban villanyárammal hajtott motorok segítségével történő – összezúzását, vagyis **őrlését** végzi az erre a célra szolgáló külön épületben, a malomban.
- Szűcs:** A szűcsök eltérően a tímároktól és a vargáktól **szőrös bőrök kikészítésével és feldolgozásával** foglalkoznak. Míg a szűcsök a bőrt a rajta levő szőr miatt dolgozták fel, addig a vargák, tímárok a szőrt eltávolították.
- Takács:** Takács hagyományos népi mesterség, **vászonkészítő szövőmester**
- Tímár:** Tímár a **bőrt, nyersbőrt kikészítő** mesterember régies neve. Bőrök kikészítésével, cserzésével foglalkozik.
- Varga:** Egyszerűbb **lábbeli készítésével** foglalkozó iparos.

PUZZLE

2. Részmodul

SZÖVÉS

1. Milyen dolgokra volt szükségük az embereknek nagyon régi idők óta?

2. Milyen anyagot használtak valószínűleg először a tárgyak elkészítéséhez?

3. Mely nép emlékeiben jelenik meg a selyemhernyó tenyésztése?

4. Milyen alapanyagokat dolgoztak fel szövetté a selyemmel egyidőben, vagy az előtt?

5. Melyika szövés egyik legismertebb alapanyaga?

6. Mit készítettek az Egyiptomika lenből,

7. Melyika szövés másik fontos alapanyaga?

8. Mi a pamutipar őshazája a szöveg szerint?

9. Melyik időszak nevezhető korszakalkotónak a textilipar történetében?

10. Kik fejlesztették afáradtságos kézi munkát gépmunkává?

SZÖVÉS PAPÍRTÁNYÉRON

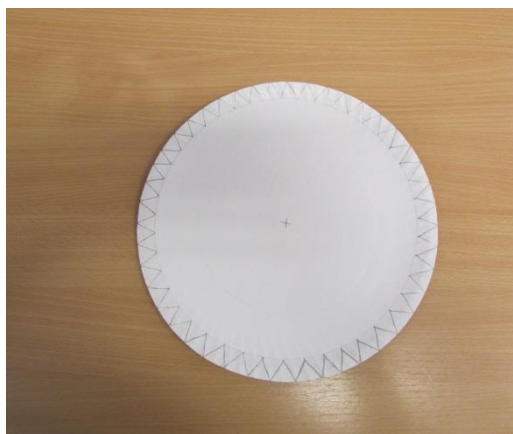
1.

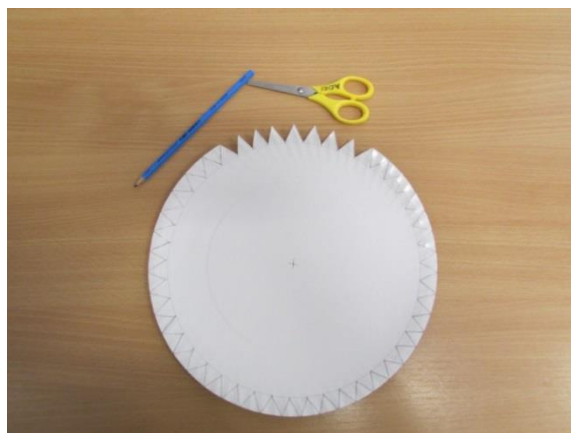
2.

3.

4.

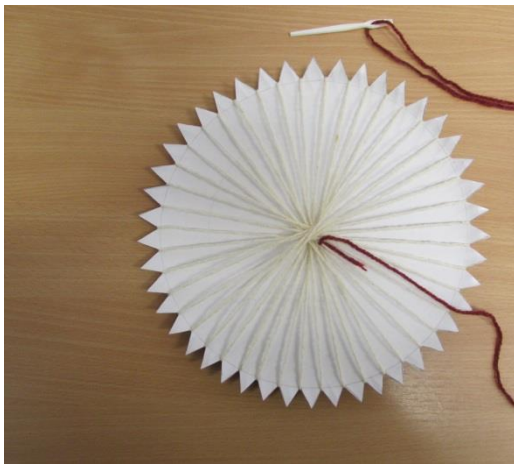
5.

6.

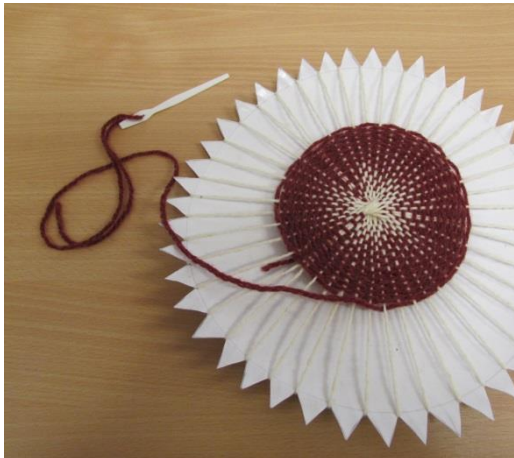
7.

8.

9.

10.

11.

3. Részmodul

A MÉZESKALÁCS TÖRTÉNETE

1. Mi az első természetes édesítőszer?

2. Mivel édesítették a Thébában feltárt sírokban lévő mézeskalácsokat?

3. Mivel ízesítették a római birodalom idején a mézeskalácsot?

4. Hol őrzik az Aquincumban talált mézeskalácsokat?

5. Az ősi germán törzseknél az áldozati állat helyett mit áldoztak?

6. Mit fejeztek ki a különféle alakú és feliratú mézesekkel?

7. Minek az elődje volt a mézeskalács?

8. Mit fejeztek ki a különféle alakú és feliratú mézesekkel?

4. Részmodul

KOSÁRFONÁS

1. Mi a kosárfonás nyersanyaga?

2. Mikor szedik le a vesszőt?

3. Milyen szerszámok szükségesek a tárgyak készítéséhez?

4. Miért készítette az ember már az ősidőkben fából, eszközeinek, használati tárgyainak egy részét?

5. Milyen mintát találtak a régészek az ásatások során talált agyagedényeken,

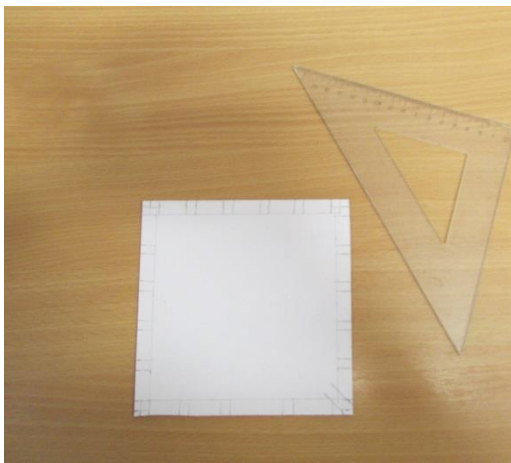
6. Hogyan készítették a fazekaskorong feltalálása előtt az égetett agyagedényeket?

7. Milyen területek biztosítottak természetes otthont a vadon termő fűzeseknek, a folyók szabályozásáig?

8. Hogy nevezik a fűzfa nemesített fajtáját?

KOSÁRFONÁS PAPÍRBÓL

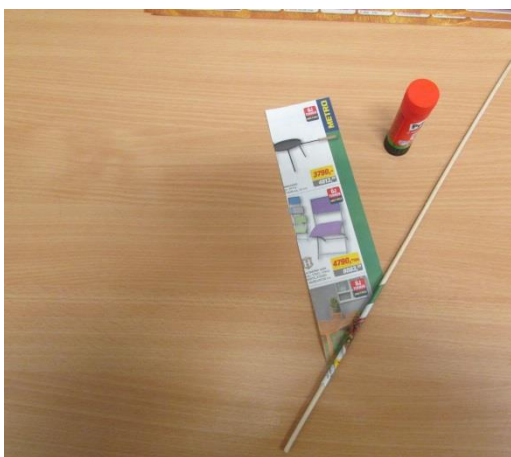
1.

2.

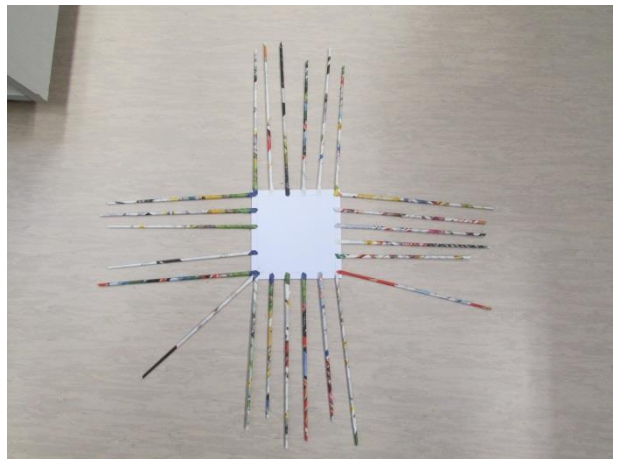
3.

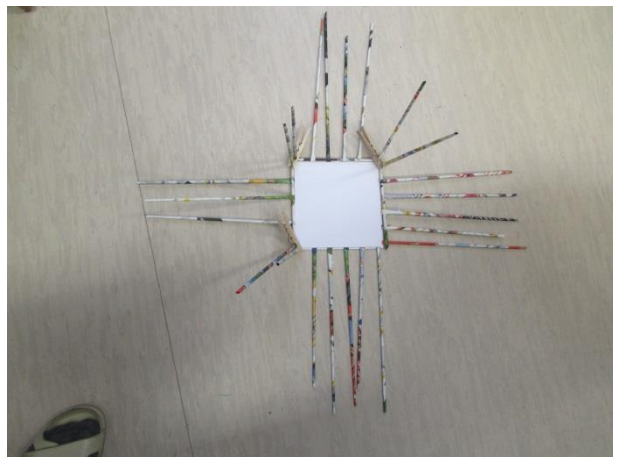
4.

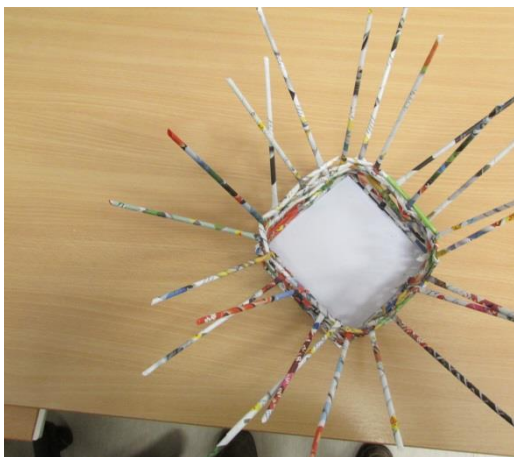
5.

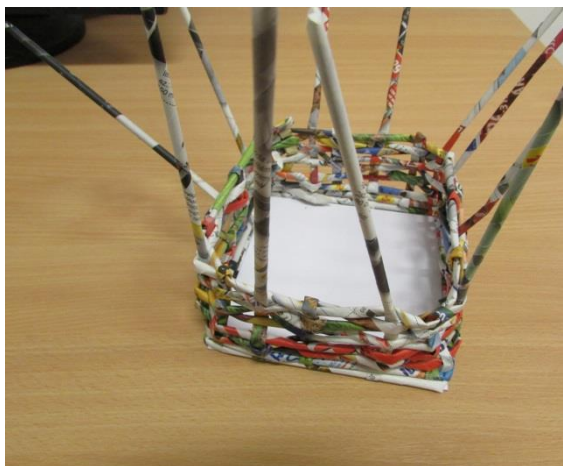
6.

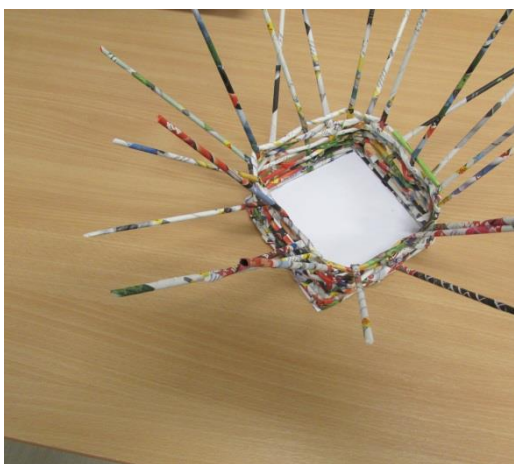
7.

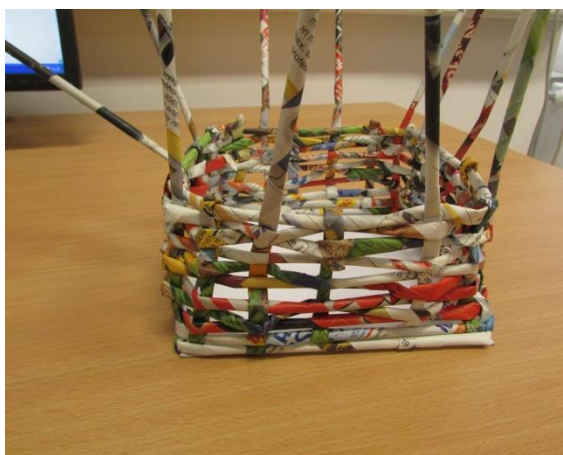
10.

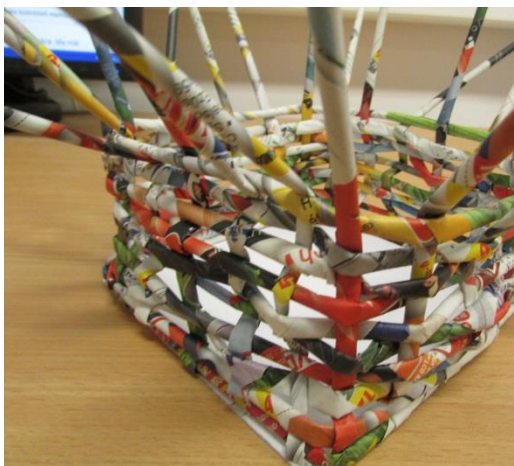
8.

11.

9.

12.

13.

15.

14.

5. Részmodul

_ o _ _ o _ _ a _ o _ _ e _ é _ _ e _ , _ o _ _ a _ _ e _ _ a _ á _ á _ ,
_ i _ i _ e _ _ e _ _ e _ _ e _ e _ e _ , _ a e _ _ ö _ a _ _ á _ _ á _ .

É _ e _ _ e _ _ e _ a _ á _ á _ _ a , _ é _ _ é _ _ _ e _ .
_ _ ú _ o _ _ e _ _ e _ a _ á _ á _ _ a _ _ é _ _ é _ _ e _ .

_ e _ _ e _ e _ _ e _ é _ e _ e _ _ i , _ u _ _ _ a _ a _ a _ _ _ é _ e _ e
_ _ i ,
_ i _ _ á _ _ _ o _ _ i _ _ _ u _ a _ a _ a _ i _ u _ _ i _ a _ _ u _ _ _
a _ a _ a _ .

PIAC

1. Milyen szóból származik a piac elnevezés?

2. Mely város és falunevek utalnak arra, hogy a hét melyik napján tartottak piacot?

3. Milyen időközönként tartottak a nagyobb mezővárosokban piacot?

4. Milyen árukat hoztak a településekről, vagy a környékről a piacra?

5. Mit árultak az állandóbb jellegű bódékban?

VÁSÁR

1. Mely magyar helységnevekben található meg a vásár szó?

2. Mi az országos vásárok másik két elnevezése,

3. Hol alakultak ki a legnagyobb országos vásárok?

4. Mely vásárok váltak híressé?

5. Mikor tartottak a vásáros helyek vásárokat?

BÚCSÚ

1. Milyen származású szó a búcsú magyar szó?

2. Milyen jelentést foglalt magában az átadó nyelvben?

3. Milyen naphoz kötődött egy-egy falu búcsúja?

4. Mi kapcsolódik a búcsúhoz?

5. Milyen mesteremberek árulták ekkor portékáikat?

CÉGÉREK

VÁSÁR – PIAC - BÚCSÚ

